

idet „Kirke“ kan bruges som Udtryk for Kir-
kens Dyrighed, Kirkens Præst, Kirkens Eier
osv.; men „Samme“ skal jo gaae paa Ordet
Sjælesørger. Heller ikke er det rigtigt, naar
der nævnes: „det fremmede Sogns Kirke“ i
Modsatning til „den udenfogns Præst“. Præsten
er udenfogns, men Sognet er jo ikke fremmed
for den Paagjældende; der søger at faae for-
rettet Altergang netop i det Sogn, hvor han
boer, og altsaa bør der helst staae „i Sognets
Kirke“. Endelig skal jeg henstille, om ikke den
Passus: „naar han finder, at den misbruges“,
bør udgaae, saaledes at Sætningen kommer til
at lyde: „Denne Tilladelse bør stedse kun
gives indtil videre og kan af Biskoppen til-
bagekalbes“. Man kan ikke ret vel tænke sig,
at Tilladelsen til den Act, der kaldes Altergang,
„kan misbruges“, saaledes som Sætningen nu
antyttes. Man kan tænke sig, at ogsaa Andre
ville have Altergang, og at der derfor kunde
være Grunde til paa en vis Dag eller en vis
Tid at nægte Vedkommende at faae Kirken,
men at dette Udtryk „misbruges“ benyttes om
Tilladelsen til denne Handling, finder jeg
mindre passende. Jeg troer altsaa, at det
vilde være bedre, at der staaer: „kan af Bi-
skoppen tilbagekalbes“. Der er endnu et Par
mindre væsentlige Punkter, som jeg privat skal
tillade mig at henlede de ærede Forslagsstilleres
Opmærksomhed paa.

Casse: Jeg skalde ikke have taget Or-
det i denne Sag, dersom der ikke fra de ærede
Medlemmer for Odense Amts 5te Valgkreds
(Møller) og for Hjørring Amts 5te Valgkreds
(S. Pedersen) var fremkommet Udtalelser, der
indeholdt en Forsætning, som jeg troer der
er Grund til at møde med en Indsigelse. Den
ærede Folkethingsmand for Odense Amts 5te
Valgkreds (Møller) frygter, at man ved
at vedtage denne Lov skulde udelukke Vedtagel-
sen af større kirkelig Frihed, medens det ærede
Medlem for Hjørring Amts 5te Valgkreds
(S. Pedersen) i Modstrid med ham mener,
at dette er en Lov, som paa en heldig Maade
kan aabne Veien for en større Udvikling af
kirkelig Frihed, og det endog i en nær Frem-
tid, idet han kun begrænsede sin Udtalelse ved
Hensynet til, at der ikke i denne Session vilde

kunne være Spørgsmaal om at gaae saavidt.
Jeg troer, som sagt, at den Forsætning, der
ligger til Grund for disse Udtalelser, ikke bør
gaae hen uden nogen Indsigelse. Med Hen-
syn til den foreliggende Lov i sig selv, hører
jeg ganske vist til dem, som mene, at der ikke
er nogen særegen Trang til at faae den stad-
fæstet, men paa den anden Side erkjender jeg,
at den indeholder en Betrægtelse, og at den er
et Stridt, som uden al Betænkelse kan gøres,
hvad den høitærede Kirkeminister ogsaa
har erklæret. Ingen kan mere levende end jeg
erkjende, at Staten, at den lovgivende Magt
har fuldstændig Ret til at tage virksom Deel
i Folketirkens indre og ydre Anliggender. Jeg
mener, at dette ligefrem ligger i Grundlovens
Bestemmelser og navnlig i dens § 80, som
siger, at „Folketirkens Forsatning ordnes ved
Lov“, medens Grundloven derimod med Hen-
syn til de fra Folketirken afvigende Troes-
samtund siger, at „deres Forhold ordnes nærmere
ved Lov“. Det ligger nemlig i den forskjellige
Brug af Ordene „Forsatning“ og „Forhold“,
at Staten og den lovgivende Magt med Hen-
syn til Folketirken have den hele Forsatning
med alle dens indre og ydre Forhold at ordne,
imodens der derimod med Hensyn til afvigende
Troessamtund kun siges, at der er Anledning
til ved Lov at ordne deres Forhold, det vil
sige de ydre Forhold, de ydre Verøringspunkt-
ter, hvori de komme til Staten. Alt, hvad
der derimod vedkommer deres indre Anliggen-
der, tager Staten sig ikke af, saalænge de ikke
komme i Strid med, hvad en anden Paragraph
i Grundloven henpeger paa, nemlig Sædelig-
hed og god Orden, eller i alt Fald træde saa-
ledes frem, at de berøre Statens Interesser.
Det er ganske naturligt, at Staten har denne
Afgang til virksom Deeltagelse i Folketirkens
saavel indre som ydre Anliggender, thi denne
Rettinghed svarer til den Forpligtelse, Staten
har paataget sig, nemlig at understøtte Folke-
tirken som saadan. Jeg er nu noget i For-
genhed med Hensyn til den Maade, hvorpaa
de to ærede nævnte Talere have betegnet For-
maalet for det, der har foresvævet dem begge,
den Enes for det Tilfælde, Loven blev vedtagen,
den Andens for det Tilfælde, Loven ikke blev
vedtagen, thi i de almindelige Udtryk: En Ud-